

Formulář pro posuzování diplomových prací

Jméno studenta/ky: Mgr. et Bc. et Bc. Marianna Abrahamyan
Studijní program: Elektronická kultura a sémiotika
Název diplomové práce: Rétorika dobra: Vybrané problémy symbolické komunikace
Jméno posuzovatele/ky: Mgr. Michal Karľa

Okruhy hodnocení diplomové práce:

A) Formální kritéria

Formální struktura a úprava práce, úplnost povinných částí práce, gramatická a stylistická stránka, korektní a jednotné uvádění zdrojů.

Hodnocení (0-10 bodů): **4**

Připomínky a komentáře:

Co do formální úpravy je práce v pořádku, formátování je přehledné a konsistentní, konsistentní je rovněž způsob uvádění zdrojů. Překlepů a formátovacích chyb je v práci nemnoho. Co do stylistické stránky však text trpí závažnými nedostatky, nadužíváním pro češtinu nepřírozených jmenných frází a pasivních vazeb a dalších stylistických chyb. Několik příkladů: „kvůli předejití problémům“ (9) „stačí být v pozoru, aby došlo k všimnutí toho“ (22), „vyžadují ohromnou spoustu verbalizace“ (23), „vyzváni k započnutí“ (31), „dožadování se ženských práv“ (38), „vstoupili do členství“ (39) „dojde k naučení žití“ (63). Dále dochází k překroucení ustálených spojení jako „vypuštěním filmu“ místo uvedením filmu (39) či „přidává nadhodnotu“ (56) místo přidává na hodnotě; anebo záměně slov: „fundamentální“ místo fundamentalistická politika (44) „odpustky“ místo propustky (31); „pravoslavní“ místo protestanté (68), argumentační falacie se nazývá „bludem“ (50) atd. Takových útvarů jsou v práci desítky. Na nejednom místě autorka píše, že něco je někde „důležité“ (např. 9, 12, 24), což povahu vztahu mezi uvažovanými koncepty ba jejich samotné zařazení vůbec nevysvětluje.

B) Struktura práce

Jasně formulování problému, vymezení cíle a jeho soulad s obsahem práce, celková koncepce a struktura práce, adekvátnost postupu a návaznost jednotlivých částí práce.

Hodnocení (0-10 bodů): **4**

Připomínky a komentáře:

Cíl své práce vymezuje autorka takto: „jak se artikuluje rétorika opozic „dobrého“ a „špatného“ v diskursu sociálního hnutí *Ku Klux Klanu*.“ (8) Tento cíl specifikuje následně do dvou otázek: 1. „Jakými typy kódů dochází ve zkoumaných kolektivních dokumentech *Ku Klux Klanu* ke konstrukci normativní hodnoty *dobra* a *zla*?“ (7); 2. „Prostřednictvím jakých rétorických a manipulativních strategií, užitých v diskursu

hnutí, docházelo k propagování ideologie Ku Klux Klanu?“ (8) Na tyto otázky se pokouší odpovědět sedmá kapitola práce (51-70), která spolu s předcházející kapitolou (46-50), v níž autorka nastiňuje metodické zásady své analýzy, představuje těžiště práce. S tímto těžištěm ostatní kapitoly sice tvoří nakonec určitý celek, nicméně celek poněkud volný a v několika ohledech problematický. Kapitoly „Kód“ (13-14) a „Diskurz“ (15-20) sice pojednávají o pojmech, s kterými autorka následně ve své analýze operuje, nicméně jejich konkrétnější vztahení k předvedené analýze chybí. Autorka sice stručně charakterizuje způsob, jakým s uvedenými pojmy bude pracovat, ale tím se jejich (přinejmenším explicitně zmíněná) úloha v analýze zároveň vyčerpává a zároveň není z textu příliš snadné její chápání odvodit. Pojednání o symbolické komunikaci (11-12) se k těžišti práce nevztahuje vůbec. Z kapitoly o rétorice (21-28) si autorka dále přenáší jen klasifikaci figur a tropů. Rozsáhlé historické pojednání „Vznik a vývoj Ku Klux Klanu“ (29-45) by stačilo shrnout do několika odstavců, jeho převážná část je v práci zbytečně a nemá valnou explanační hodnotu.

C) Rozbor tématu

Identifikování a vysvětlení základních pojmů a koncepcí, rozsah a relevantnost použité literatury, úroveň práce s odbornou literaturou, adekvátnost výkladu použitých textů.

Hodnocení (0-10 bodů): **4**

Připomínky a komentáře:

V prvních čtyřech kapitolách práce pojednává autorka postupně o sociálním hnutí a symbolické komunikaci, kódu, diskursu a rétorice. Pracuje přitom sice s poměrně rozsáhlým množstvím literatury, její relevance je však ve většině případů sporná. Například pokládám za nepřijatelné pojednávat o pojmu symbolu s odkazem na sociologický slovník (11), či referovat o pojetí diskursu M. Foucaulta prostřednictvím sekundární literatury, jejímž tématem navíc Foucault ani není (15). Práce s literaturou je pouze referenční, autorka jen pro ten který probíraný koncept vrství jednotlivé reference (ve formě přímých citací a parafrází), aniž by je jakkoli samostatně promýšlela či srovnávala. Samotný výběr těchto referencí je nekonceptní, není odkud poznat, proč autorka vybrala zrovna tyto a ne jiné a charakteristiky jednotlivých konceptů skrze tyto reference předvedené jsou samy problematické. Například, nakolik lze vytušit ze samotného užití, představuje pro ni kód jednotlivý referent určitého zkoumaného pojmu, například pro pojem „opozice“ autorka přiřazuje referenty „imigranti“, „Židé“, „katolická církev“ atd., ježto nazývá kódy (52). Tímto přístupem se autorka odkazuje na kvalitativní obsahovou analýzu (46-48), avšak ze tří stránek, kde tento přístup nastiňuje, se čtenář dozví jen základní rysy tohoto přístupu obecně, nikoli již, jakým způsobem autorka sama s tímto přístupem konkrétně pracuje a jak jej konkrétně uplatňuje v textech, které zkoumá. Zrovna tak je tomu v případě diskursivní analýzy (48-50), kde se dočkáme jen zkusmé obecné charakteristiky. Právě tyto dvě části by přitom autorka měla pojednat mnohem důkladněji, jelikož se přímo metodicky týkají toho, co hodlá zkoumat. Nakonec i sám „diskurz“ (ačkoliv ve vlastní analýze nakonec nehraje žádnou větší roli) je pojat dosti svérázně: autorka totiž od počátku a opakovaně hovoří o „diskursu Ku Klux klanu“ (8) a pojem diskursu tak dosti partikularizuje. Chce tím

snad říci, že je na Ku Klux klanu něco natolik specifického, že jej nelze chápat jako zástupce rasistického či extremistického diskursu? Pokud ano, tak v čem a proč?

D) Aspekt originality

Vlastní autorská analýza řešeného problému, schopnost samostatně a tvořivě uvažovat a navrhnout řešení, vlastní argumentační a formulační úroveň.

Hodnocení (0-10 bodů): **4**

Připomínky a komentáře:

Analýza dokumentů Ku Klux klanu, která tvoří (jak bylo řečeno výše) těžiště práce má dva zásadní sporné momenty. Prvním z nich je, že předložená obsahová analýza (52-56), jejímž výstupem jsou jednotlivé kategorie či „kódy“, neobsahuje jediný odkaz na analyzovaný text, jedinou citaci z něj. Není proto jak zjistit, jakým způsobem autorka ke svým výsledkům dospěla, ani jak posoudit jejich odůvodněnost. Dále autorka v následné diskursivní analýze textu „Fundamental Clan Doctrine“ (56-70) opakovaně upozorňuje na rasistický, diskriminační a nenávistný charakter hnutí, avšak zároveň tvrdí, že „[a]nalyzovaný dokument ... strategicky postrádá explicitní vyjádření rasové či etnické diskriminace“ (56), jeho obsahem je naopak, jak se dočteme dále, hlásání lásky včetně lásky k nepřítelům, úcty k zákonu atd. Pročež autorka prohlašuje, že „je potřeba detailnější analýzy k nalezení diskriminačních záměrů a jejich důsledků.“ (56) A na to se váže druhý neméně problematický moment. Hlavní premisou, se kterou autorka celou dobu implicitně pracuje, je znalost faktů o reálné rasistické a násilné povaze hnutí – a podle ní celý text interpretuje. Odmyslíme-li si přitom tuto znalost faktů vůči textu samému vnějších, není v textu samém (soudě tedy jen dle úryvků, jež jsou v rámci interpretace citovány) mnoho, co by tuto interpretaci podporovalo jiným způsobem. Jedná-li se, jak autorka sama naznačuje, předně o propagandistický dokument, jehož cílem je popření rasismu, násilí a zločinů, jichž se Ku Klux klan fakticky dopustil, není na takovém faktu ani nic překvapivého. Jinými slovy, bylo-li jejím cílem poukázat na skryté rasistické obsahy v textu samém (čemuž napovídá např. již fakt, že autorka tuto analýzu označuje za „diskursivní“), pak analýza neobstojí, neboť tyto obsahy jsou do textu vkládány na základě znalosti vnějších faktů o původci textu. Avšak četné pasáže téže analýzy poukazují k tomu, že to možná cílem nebylo – že totiž šlo autorce spíše o rozboru rétorických prostředků, jimiž je zmíněná propagandistická strategie uskutečňována. Je-li tomu tak, pak je řečená analýza v tomto aspektu jistě úspěšnější a odůvodněnější.

E) Význam práce

Formulování jasných a zdůvodnitelných závěrů, adekvátnost a úplnost splnění cílů práce, celková odborná úroveň a přínos práce.

Hodnocení (0-10 bodů): **3**

Připomínky a komentáře:

V celkovém úhrnu je práce ve výše uvedených ohledech nedotažená. Co se týká metodologie, osciluje práce mezi různými přístupy (obsahová a diskursivní analýza, analýza rétorických strategií), z nichž tvoří dohromady nepříliš soudržnou směsici, která se pak projevuje i na rovině samotné analýzy. Autorka své výše uvedené cíle nicméně naplnila: odpověď na její první otázku po specifických kódech, jimiž se ve zkoumaných dokumentech artikuluje opozice dobrého a zlého však není podložena odkazy na tyto dokumenty. Co se týká odpovědi na druhou otázku, autorka provedla analýzu rétorických a propagandistických strategií dokumentu, jak si předsevzala. Žádné systematické a vědecky podnětné závěry z těchto analýz ani z práce jakožto celku nicméně neplynou. Autorka nicméně dle mého soudu splnila základní požadavky na tento typ prací obvykle kladené.

Otázky na obhajobu:

Součet bodů (0-50 bodů): **19**

Celkové hodnocení (známka)*: 3 – dobře

Hodnotící stupnice:

50-40 bodů: 1 – výborně

39- 25 bodů: 2 – velmi dobře

24- 15 bodů: 3 – dobře

14-0 bodů: 4 – nedostatečně

* V případě, že některý z okruhů hodnocení A), B), C), D) je hodnocený počtem bodů 0, práce je klasifikována známkou 4.

Datum:

.....
podpis